

հաւաքեց հայ երիտասարդներ որոնք իբր կամաւոր զինուորներ գնացին կռուելու խաւարին դէմ...

Ու այն ժամերուն երբ թշուառ հայու թիւնը յաղթանակի յաջողման յոյսով կը բերկրէր և Համիտը կը զգար թէ գահընէ կէջ պիտի ըլլար՝ այդ ժամուն «Մեծ մարդասպանը» մտածեց և ուզեց հայ արիւնին մէջ խնայ, վերջին անգամ լողալու իբր նոր Տուղրիւ մը. և հեռագրեց — «Ջարդեցէք Ատանան»... Ատանան, որ իր շրջակայքով սիրտն էր Հայութեան և ոսկեայ օղակը՝ միացնող հայկական մեծ, անձնութիւնը՝ ստրկութեան. և այդ միայն կանգուն կար յիշեցնելու մեզ մեր Անցեալը:

Ու մինչդեռ մենք իբր Ռամանեան երկրին զաւակներ Բոնակալին անկումը և մեր Նոր կայսեր վեհ. Սուլթան Մէհմէտ Խանի Ռամանեան Գահուն վրայ բարձրանալը բերկրութեամբ պիտի տօնէինք, մինչդեռ ուրախութեամբ պիտի վազէինք Եիշուի, Տարօնոյ դաշտը, Սասուն, հայ գերեզմանոցները՝ աւետելու հայ հերոսներուն, հայ մարտիրոսներուն թէ «Այսօր վերջապէս կ'իրականանայ ձեր խոսքը, որուն զոհուեցաք», այդ օրը լսեցինք մենք վայնասունները Ատանացի մայրերու, օրորդներու, տեսանք արիւնը որ կը հոսէր, բացերը որ կը լափէին հայ տունները. կարգացինք այն ահուկի ոհիրները, անգթութիւնը, վայրագութիւնները գործուած դէպ ի տկար սեռը... և դէմքերնուս վրայ սառեցաւ բերկրանքը ու չկրցանք գէթ արտասուել. և արցունքը այրեց սրտերնիս...

*
**

«Ատանան ջարդուեցաւ» լսեցինք այդ օրը. և կէս տարի է որ կը կրկնենք և կ'արձագանգենք: Պիտի ըսեմ հայրենակիցներուս. Սթափինը այլ ևս չէր գրեցընենք տխրական բացագանչութիւնները:

Տակական չանդրադարձանք թէ Սահմանադրական ազատութեան առաջին ազդեցութեան ներքեւ մեր ուրախական բացա-

գանչութիւններն էին որ ժամանակ չտուին մեզ գործելու և ապագանիս արապնդելու: Հին ուժիմի հայ լրագրութեան նոր ուժիմի մէջ գինովցած զարթնումը չէր որ իր ինկածուրիսմբ ուզեց կեցցենքով և ծափերով միամիտ ժողովուրդը երեւակայական զրախտներու մէջ փոխադրել — և չտուաւ վայրկեան մը՝ ապագան խորհելու: Այդ օրերուն՝ ես Համիտի բռնակալութիւնը կը փնտռէի որ գէթ զսպուէին ազատութեան սահմանէն դուրս ոտած և գինովցած մեր հայ զրազէտները...

Այսօր երբ հայութիւնը Արտասահմանէն, Տանկաստանէն և Ռուսաստանէն ու շարքութիւնը Ատանային դարձնէ՝ պիտի լսէ Ատանացի մանուկին ողբաձայնը — «Հայրենակիցներ, անօթի եմ, կը մըսիմ...»: և զոհերն իսկ պիտի թախանձեն «մի՛ մտածէք այլ ևս կանգնելու զմեզ, հաց տուէք մեր զաւակաց, մեր կիներուն որ ապրին»...

Ահա ձմեռը կը մօտենայ, ի Նպաստ Ատանայի կազմակերպուած յանձնաժողովները թող վերստին սկսին զարնել հայ սրտերուն, որ հաց և զգեստ տան իրենց հայրենակցաց. և հայ հարուստները իրենց հաճոյքը թող փնտռեն Կիլիկիցի որրիկները ապրեցնելուն մէջ: Օգնենք այս թշուառներուն որպէս զի իրենց հայրերուն և եղբայրներուն յօշոտուած մարմինները հանգիստ մնան գերեզմանին մէջ, և ապազայի հայութեան հայեր տանք:

Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՆԵԱՆ

ԿՈՉ ՄԻԹԹ. ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ

ԱՐԿԱՅԵԼՈՑ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Միաբնակութիւնս Ատանայի աղետին առթիւ 1150 ֆր. նուիրելէ վերջ՝ Կոլ մ'ըբաւ իտալացիներուն՝ օգնելու մեր թշուառ հայրենակցաց, և հաւաքուեցաւ 2627 ֆր. (ընդ ամէնը ֆր. 3777), որուն 3000 ֆր.ը զրկուեցաւ յԱտանա՝ Գեր. Թերզեան եպոս.ին — 400 ֆր. ի Հալէպ՝ Գեր. Սայրեան վարդապետին — 300 ֆր. ի Մարաշ՝ Գեր. Արփարեան եպոս.ին: Ընդ ամէնը ֆր. 3700: